

Выходитъ во Львовъ що Середы и Суботы (кромъ рускихъ слівъ) о 4-й годинѣ по полуднѣ. Литер. хадо-такъ „Бібліотека наизнам. повѣстій“ виходить по 2 печат. аркушъ кожного 15-го въ послѣд. дні каждого місяця.

Редакція, адміністрація і експлу-
атація підъ Ч. 15 пізнь Галицької.

Всі злагоди, певмалі і реальнії вимагають прослідити підъ адресою:
редакції і адміністрації „Дѣло“
Ч. 15 пізнь Галицької.

Рукописи не збергаються толькож на
попереднє застороження.

Піздиноке число стоїть 10 кр. в. в.

Тероризмъ!

Недавно подали мы вѣсти высокоя-
офиціозовъ Politische Correspondenz, у-
рядовои Wienet Ztg. и замѣтки Deutsche
Ztg. о замѣтрахъ, які зродилися въ лонѣ
кр. рады школьнога взгладомъ „присни-
рея“ Русиновъ, передовсіемъ на поли-
школьництва. Тіи вѣсти, які нещієше
вѣсть о замѣреніемъ розвізаню рускои
комісії для укладаня книжокъ не здѣ-
ли доси урадово здементованій. Вѣсти,
які теперъ доходятъ майже въ всѣхъ
сторонъ галицкога Руси, які немение
такожи систематичній калюмній, виданій на
Русиновъ галицко-польскими дневниками
и ихъ накликуванія, поповниютъ образъ,
якій можна було собѣ на подставѣ тыхъ
офиціальнихъ и офиціозныхъ ревеляцій у-
творити о замѣтрахъ польскихъ „верхо-
водителѣвъ въ краю“ взгладомъ Русиновъ.
Кожного предѣлъ мусить вдарити
въ очи, що пр. въ „Czas-ѣ“ и Gaz. Nar.
рѣвночно появляються майже дословно
однаковъ вѣзници до правител-
ства сего содержанія, щоби правительство
відмінуло въ справу дѣятельности Русиновъ и „положило таму такъ шко-
дливой агитациї“ (подъ шкодливою
агитациєю розумується тутъ всяка пайл-
егальтійшина, але польскимъ „верховодите-
лемъ краю“ немила дѣятельность Русиновъ). Зсадаймо даліше, що всѣ галицко-
польскій дневники по станиславовскіхъ
виборахъ якби по указу съ яростю на-
кинулися на Русиновъ-урядниківъ за тое,
що они смѣли сповнити загварантование
нѣ конституцію право свободного го-
лосуванія, — и зажадали, щоби тыхъ
урядниківъ за тое „потягнено до отвѣ-
чальності“. Пригадаймо такожъ, що тіжъ
дневники называютъ „злочинствомъ“, є-
сли чи ученикъ чи учитель въ гимназії
бважаються сказати слово по руски,
ба що навѣть вже на улиці не можна
руському учителеви озватися по руски
безъ того, щоби его заразъ не денун-
ціовано (гл. Dzien. pol. Nr. 67). Вже
тое само показує, що у насъ дѣйстно
„оскіпѣ сї комітет“, які каже „Czas“,
очевидно „комітет народowy“ и веде
своє дѣло тероризму супротивъ Русиновъ.

Але въ слѣдъ за тымъ ідуть еще
даліші факти. Русинамъ-урядникамъ вы-
точують дисциплінарки, хотій, які ока-
зуються, безъ найменшої раціональної под-
ставы; члены „комітету“, котрій свого
часу їздили які агенты „комітету“ при
виборахъ р. 1879, а при томъ, чи вла-
сне дѣтого осталися надальше провізо-
ричніми надзирателями людового школ-
ництва, виступають теперъ на ново про-
тивъ Русиновъ-учителевъ съ грозьбами
суспензії, а навѣть переводати тіи су-
спензії въ дѣло, хотій и тутъ нема
ніккої подставы; що бльше навѣть самі
дневники польскій подаютъ, що предме-
тъ комисійного доходженія висланого
інспектора и то черезъ конфронтацию учи-
теля съ учениками було питанье, чи учитель
сказати слово по руски до ученика чи
не?!. Ссли юще надъ чимъ можна здиву-
ватися при такомъ стаї рѣчій, то хиба
надъ тымъ, для чого єще всѣмъ Русинамъ-урядникамъ не висточено дисциплі-
нарного слѣдства, чому всѣхъ єще не
засуспендовано, скоро єдиною мѣрою и
причиною суспензії видається бути руске
національне а цілю — застражене?!

Люди корів сего всего представляються най-
новійшій фактъ, що до львівской академіи (руській)
гимназії осідлився вѣ-
ти

ти и си ілюстровати агентъ поліційний
немовъ то въ характерѣ якого інспект-
ора чи дозорця! Колькохъ зъ учениковъ
піготувалихъ до испыту зрвости учил-
ось въ класъ математики зъ тон простон
причини, що до науки потребували таблиц-
ї, котрій, якъ кожный знає, въ дома
не мають, отже и въ дома не можуть
користати зъ викладу довгихъ операцій
математичніхъ. Агентъ, котрій очевидно
же бтъ довшого часу обсервувавъ ги-
мназію, провітрявъ тутъ якусь „пропа-
ганду“ и на самъ передъ самъ вдерся
до класа, а оттакъ удався до директора,
призвавъ его до класа и списавъ імена
и мешканіе 6 присутніхъ учениковъ,
зъ которыхъ двохъ забрали съ собою на
поліцію, где остаточно розяснилися
„пропагандо“ якъ звичайна математика.

Справдѣ не знаємо надъ чимъ бль-
ше дивоватися, чи надъ дерзостю аген-
та, чи надъ слабодушністю директора,
котрій замѣсть спытати познане індиви-
дуумъ, які слѣдовало, о легитимацію и
въ си браку указати дверѣ, позоливъ
зміструвати класу и перерывати науку
математики якоюсьничимъ неоправданою,
жаднимъ письменнимъ приказомъ не по-
рученою шуканиною за „небезпечною
пропагандою“. Ачей же директоръ ги-
мназії есть си повновластнімъ господаремъ,
ачейже власть школьна суть тутъ
хочь до певної мѣры суворина, а о ре-
візіяхъ существуютъ якісь приписи, котрій що найменше вимагають легитимацію
и наказу управненої власти! Чи жъ не
єсть се осквернене гимназії, если такій
невылегитимовий, неуправнений індиви-
ду въ неправній способѣ вдираются въ
святышо наукъ для того, що имъ причу-
лася, чи привидлася, чи приснилася я-
кась „небезпечна пропаганда“? И чи мо-
же и чи повиненъ директоръ призволити
на таке осквернене гимназії и се про-
пустити безъ жалобы?

Всѣ тіи и тымъ подобні факти, о
котріхъ виње бльше не будеть говори-
ти, показують наглядно, що польскій
„верховодитель въ краю“ уложили цѣ-
лый планъ терористичніхъ средствъ про-
тивъ Русиновъ, що они денунціаціями,
подбурювають, дневникарскимъ крикомъ
и т. и., стараются навѣть залякати пра-
вительственій сферы и въ ихъ очахъ
представити Русиновъ які небезпечній
елементъ проскрибованій и въ той спо-
собѣ приволити власти поступати въ
мѣру ихъ терористичніхъ средствъ про-
тивъ Русиновъ, що ихъ бтъ въ всякій
дѣятельности бтстрашити и приволити
на дѣлѣ виречися своеї народності.

Мы вже не разъ висказували нашу
гадку, що толькож при мирныхъ, обопольно
вирозумѣльхъ и на справедливости опер-
тыхъ отношеніяхъ обохъ народності въ
краю може бтвутати успішний розвой
и обохъ народовъ, такъ и самого краю.
Если жъ польскій „верховодитель“ про-
тивъ всікого розуму стараются дѣлати
въ противній направленію и за всякую
ціну хотять силомѣць приудити руске
житїе и руску народність, всяке си дви-
женїе проскрибувати, а противъ пооди-
нокихъ Русиновъ тероризмомъ воювати,
— то мы жальмо надъ такимъ пристра-
стнімъ засланненiemъ польскихъ верхо-
водителевъ, але при томъ можемо та-
кожъ заявити, що Русь не дастися теро-
різмомъ залякати и бтъ свої природної
дѣятельности народної бтвости. Отвѣ-
чальность за наслѣдства щоразъ бль-
шого розъяренія и терористичніхъ опе-

рацій линіасмо нашимъ противникамъ, а
Русини съ хоругвою добра народа, до-
бра краю, миру и успішного розвою
всїхъ єго жителївъ бдуть неустрашно
и смѣло напередъ.

Домовий податокъ.

На просторонну студію надъ новымъ
закономъ о податку домовомъ, надъ ко-
трымъ теперъ обрадують иль радѣ держ-
авинї, ледви чи найшлобіеси мѣтце
и „Дѣло“, особливо, коли єще много
нишихъ многоважніхъ спрагъ лишається
до обговоренія. Але неєжъ годится загадати
о томъ „домовомъ податку“, головно съ
двохъ причинъ, по перві, щоби хоть за-
гально освідомити загаль Russinovъ въ
значеніемъ сего нового закона, а по другі
е, щоби пересвѣдчитися, о сколько то
правды въ тыхъ недавно польскими га-
зетами такъ шумно голошенихъ похва-
лахъ о епоковихъ реформахъ мин. Дунай-
вскаго, які и въ томъ будьтоби польска
бльшість делегаційна вразъ съ своїмъ
„квінтумвіратомъ“ представлюють въ
Галичинѣ після слова „Czasu“ — „граж-
данський“ дѣйстю „противъ Дѣла“ вима-
ть оборону руского хлопа“, які се не-
давно голосила Gaz. Nar.

Що предложенный мин. Дунайвскаго
законъ нового домового податку (а вѣ-
стило податку бтъ будынківъ, Gebinde-
steuer) не представляє ніякого поступу не-
передъ лицемъ науки державної скарбовости,
показує вже се одно, що сей законъ не
єстьничимъ іншимъ, якъ толькож переб-
реніемъ, чи радше латанино старого,
патентомъ въ 23 лютого 1820 отже пе-
редъ 60 лѣтами введеного закона о по-
датку домовомъ, — переробленемъ на
столько неудачнімъ, що вѣхъ головиїшій
замѣти, які наука и практика доси че-
резъ 60 лѣтъ противъ него подносили,
майже съ рбною мѣрою дадутеси прило-
жити и до нового закона. Въ сущності
єсть сей новий законъ лише розшире-
ніемъ патенту въ р. 1820 на Тироль,
Форальбергъ, Трѣстъ, а почасти на Зальц-
бургъ и Дальмацию, які такожъ на Чер-
нівцѣ и Зару, о сколько тамже приписи
сего патенту або совсѣмъ або въ часті
не обовязували. Цѣль нового закона єсть
фінансна: приспорити державѣ бльше
доходу (въ сумѣ 1,300,000 ар. а. в.) и
више згаданій країнъ мѣтцевости под-
тигнути підъ однакову норму. Подальше
сеї цѣлі нова устана не поступила, а в-
сли и робить гдеякі змѣни, підтрийт и
менше важній, то за тов лишає даний
хібы давної устаны.

Патентомъ въ 23 січня 1820 заве-
дено такъ знаний „властивий податокъ
домово-чиншовий“ въ вѣхъ столицяхъ
країнъ и въ тѣхъ країнъ, що передмѣтніхъ
тыхъже, (съ виключенiemъ однакожъ Чер-
нівець Інебруку, Брегенцу и Трѣсту),
а такожъ въ Бродахъ, въ Оломоуці и пѣ-
нѣшніхъ Сталіте, Катарро и Рагузі
и въ Краковѣ. Патентомъ въ 10 жовтня
1849 заведено другій такъ ви. „розшире-
ній податокъ домово-чиншовий“ въ вѣхъ
тыхъже мѣтцевостяхъ, где бодай половина
домовъ несе чиншъ. Сему податкови під-
лягали доопъ такожъ тіи, хотиъ за обру-
бомъ вгданыхъ мѣтцевостей положеній
домы, котрій приносить якій чиншъ. Но-
вий законъ ухильне теперъ сей, підъ
вагайдомъ високости процента податко-
вого вакшній податъ „властивого“ а „ро-
зширеного“ податку домово-чиншового и

Предплатна „Дѣло“ стоїть:

на цѣлій рокъ . . . 8 зл.

на півн. року . . . 4 зл.

на четвер року . . . 2 зл.

єд. „Бібліотека“ на саму годину:

на півн. року 12 зл. на цѣлій рокъ 6 зл.

на півн. року 6 зл. на півн. року 3 зл.

на четвер року 3 зл. на четвер року 1.25

Предплату належить пересилати

франко (найлучше поштовымъ пер-

евакомъ) до: Адміністрації час. „Дѣло“.

Оголошенія принимаються по цѣлі

6 кр. а. в. бтъ однією строчкою печатної.

Рекламації неоплатнай вѣль

бтъ порта.

роятгає податокъ домово-чиншовий на
всї „будынки“: а) котрій суть положеній
въ мѣтцевостяхъ, где всї будынки або
що найменше половина тыхъже и „за-
важомъ половина мешканьчихъ частій че-
реъ виїмається приносить чиншовий при-
хбдъ“, або б) котрій хоти по за тими
мѣтцевостями положеній, въ цѣлості або
що частії виїмаються.

Поминувши самъ новимъ закономъ
близше неоплатнай виразъ „будынки“,
підставленный на мѣтце виразу „домы“,
годї сказать, щоби повышена стилізація
була пласка і ясна, бо жъ може вйті
такій случай, що въ певній мѣтцевості
хоти бльша половина домбъ чи „будын-
кії“ въ певнихъ своихъ частіяхъ бтда-
ється въ наемъ, але мимо того бльша
частість мешканьчихъ частій домбъ из-
тойже мѣтцевості все жъ таки остается
въ уживаню самихъ властителївъ, або
на второть може лутити такій слу-
чай, що въ певній мѣтцевості бльшість
домбъ остается въ пласкому уживаню
властителївъ, але мимо того бльшість
певнихъ мешканьчихъ частій въ наемъ
домбъ разомъ таки бтдається въ наемъ.
Бесі пр. въ певній мѣтцевості єсть
1100 домбъ, въ котріхъ 600 дом. съ (а
3 меш. частіями) 1800 мешканьчими ча-
стіями остается въ уживаню властителївъ,
а 500 домбъ съ (а 4 мешканьчими частіями)
2000 мешканьчими частіями въ цѣлості
бтдається въ наемъ; повестає питань чи въ
той мѣтцевості має бути заведений по-
датокъ домово-чиншовий, чи домово-кли-
совий, бо бльшість домбъ остается въ
мешканьчихъ частій бтдається въ наемъ и
дає чиншовий дохбдъ? Припустимъ од-
накожъ, що тутъ буде съ новымъ рокомъ
заведений домово-чиншовий податокъ.
Щожъ станеся, если пр. въ липніо лути-
ти въ той мѣтцевості нещастє — огонь,
и на передмѣт

